

УСХОД

● Заснавана ў 1991 годзе ● № 2 (3) СУБОТА 8 лютага 1992 г.

Зямля і мова — для нас аснова

Жыву ў Менску, а газету Вашу чытаю. Добра, што большасць змяшчаемых у ёй матэрыялаў — на беларускай мове. Нам трэба адраджаць сваю мову. Куды гэта гадзіцца, што мы, беларусы, цураемся сваёй мовы? Гэта ж першая, галоўная прыкмета нацыі!

ЦЯПЕР ПРА ЗМЕСТ. Я ўпэўнены, што выхад з крызісу ляжыць праз вёску. Пакуль вольны чалавек не будзе працаваць на ўласнай зямлі — паліцы магазінаў не напоўняцца. Але ж прынятыя законы аб зямлі не працуюць. Мясцовыя ўлады робяць усё, каб зямельная рэформа паўзла як чарапаха. Мне вядома, што многія хацелі б прыдбаць кавалак зямлі для дачы, для будаўніцтва жылля, для падсобнай гаспадаркі. І тут узнікае галоўнае пытанне — як атрымаць зямлю. Лічу, што асвятленне зямельнай рэформы павінна быць на старонках газеты.

Далей. Усе мы так ці інакш звязаны з зямлёй. Адны маюць дачныя ўчасткі, іншыя дапамагаюць бацькам на вёсцы. І кожнаму патрэбны разумныя парады па найбольш эфектыўнаму выкарыстанню зямлі. Гэтыя парады могуць быць у выглядзе пытання і адказу.

НАПРЫКЛАД. Як атрымаць пятнаццаць вёдзер клубнікі на адным квадратным метры зямлі! Вельмі проста. Бяруць восем спісаных аўтамабільных балонаў, прапальваюць у кожным з іх паяльнай лямпай па адзінаццаць дзірак, напаўняюць іх добрай глебай і ставяць адзін на адзін пірамідай. Потым у дзіркі садзяць клубніку. Гэты метад характэрны наступнымі асаблівасцямі: патрэбна мала зямлі, не трэба палоць, мала страт (ягада вісіць у паветры і амаль не гніе). Калі гэтую канструкцыю пасадзіць на металічны прут з падшыпнікам, то можна раз у дзень яе паварочваць на 180 градусаў і такім чынам паўночны бок рабіць паўднёвым.

ПРЫКЛАД ДРУГІ. Як значна павысіць ураджай бульбы! А вось так. За тры дні да пасадкі бульбы выкопваюць ямкі ці наразаюць барозны. Трэба, каб прагрэлася зямля. Адначасова высыпаюць на сонца насенную бульбу і таксама грэюць тры дні. Пры такой умове бульба хутка ўзыдзе. Потым трэба вельмі добра акучваць. І апошняе. Як толькі з'явіцца завязь на бульбоўніку — цвет трэба зрываць, бо на яго расліна расходуе шмат энергіі. Калі цвету не будзе, то гэтая энергія пойдзе на клубні. Ураджайнасць павялічваецца на 30 працэнтаў.

Мне вядома, што рэдакцыйная калегія прытрымліваецца дэмакратычных поглядаў, і таму я жадаю ёй поспехаў і разлічваю на супрацоўніцтва.

З павагай
старшыня Беларускай сялянскай партыі.
Яўген ЛУГІН.

Пачынаецца аднаўленне Свята-Троіцкага Сабора ў Хоцімску.

Навіны, падзеі, факты

КАНФЕРЭНЦЫЯ ІНВАЛІДАЎ

У Хоцімску адбылася першая раённая канферэнцыя Беларускага Таварыства інвалідаў. У дакладзе старшыні праўлення раённага аддзялення БелТІ В.А. Каралёва і ў выступленнях у спрэчках гучала трывога за лёс абяздоленых — інвалідаў і адзінокіх састарэлых грамадзян на Хоцімшчыне. Здзіўляе той факт, што ў лясным раёне, дзе, па падліках кампетэнтных асоб, на лясных высечках штогод застаецца да 20 тысяч кубаметраў годных на дровы адходаў драўніны, якая захламляе лес, гніе, для нямоглых людзей не хапае дроў.

Шмат праблем і ў забеспячэнні інвалідаў прадуктамі харчавання, адзеннем. Ва ўмовах вольных, я б сказаў — свавольных цэн, гэта катэгорыя людзей аказалася самай сацыяльна неабароненай, далёка за рысай беднасці.

Выхад са становішча, адзначалася на канферэнцыі, у развіцці ўласных прадпрыемстваў у сістэме БелТІ, дзе б маглі працаваць па меры сіл інваліды, ствараючы матэрыяльныя даброты і папаўняючы сямейны бюджэт. Вялікім клопатам павінны атуліць інвалідаў мясцовыя гаспадаркі і Саветы. Зараз у раёне вытвараецца дастаткова мяса, малака, зерня і бульбы, і не грэх было б выдзяляць для кожнага інваліда з мясцовых рэсурсаў хаця б па 3-4 кг мяса і па 10 літраў малака ў месяц, па 200 кг зерня і па 1-2 тоны бульбы на год для кармлення хатняй жывёлы, забяспечваць сенам уласных кароў інвалідаў і састарэлых...

(Наш кар.)

КОНКУРС ПЕДАГОГАЎ

Званне лепшага па прафесіі аспрэчвалі 11 настаўнікаў школ і выхавацеляў дашкольных устаноў на конкурсе ў Касцюковічах. Лепшым педагогам горада прызнана настаўніца СШ № 3 Т.П. Глушакова, лепшай выхавацелькай — Р.В. Фаміна з дзіцячага сада-яслаў «Усмешка».

Н. КАВАЛЁВА.

У НАС — НААДВАРОТ...

У той час, як у расейскай дзяржаве калгасы ліквідуюцца, ідзе, як кажуць, «абвальная прыватызацыя» ў сельскай гаспадарцы, у нас калгасы яшчэ больш узбуйняюцца. Нядаўна калгаснікі калгаса «Расія» і рабочыя саўгаса «Брацкі» на сваім агульным сходзе аб'ядналіся ў адну гаспадарку — калгас «Расія». Старшынёй калгаса на тым жа сходзе выбрана М.М. Лявонава, былая дырэктар саўгаса «Брацкі».

В. ФРАЛЯНКОВА,
Касцюковіцкі раён.

ХАПУГА

Шофёр аўтобуса Камунары-Магілёў Аляксандр Пасрэднікаў выехаў у рэйс з адным пасажырам, абялечаным у касе. У дарозе ў салон аўтобуса зайшлі яшчэ 13 пасажыраў — навучэнцаў Клімавіцкага саўгаса-тэхнікума. З іх вадзіцель узяў за праезд увогуле 77 рублёў і... прыкарманіў іх: не даў пасажырам праяздных білетаў ні на капейку.

Гэта быў ужо не першы выпадак прысваення чужых грошай А. Пасрэднікавым. Але на гэты раз яму не пашанцавала — кантралёр вывеў аматара лёгкай нажывы на чыстую ваду.

Тарарыскі суд пазбавіў хапугу 13-й зарплаты за 1991 год і прэміі за студзень гэтага года. У дадатак ён пераведзены на тры месяцы з шофераў у слесары, дзе зарплата ў восем разоў меншая і, вядома, няма «прыварку». Бог убачыў круцяля!

Кузьма ГВАЗДІЛІН.

КАЛГАСНЫ МАГАЗІН У РАЙЦЭНТРЫ

Калгас «Прагрэс» выпускае шмат прадукцыі падсобных прадпрыемстваў, мае багатыя сувязі з прамысловымі прадпрыемствамі ў розных рэгіёнах і абменьваецца з імі таварамі па так званаму бартэру... Вядома, прадукцыю трэба рэалізаваць. Толькі вось пасрэднікі — гандляры на гэтым добра нажываюцца. А дулю вы не хочаце? — вырашылі ў калгасе і ўзялі ў арэнду старое памяшканне былога нарыхтоўчага магазіна ў Хоцімску. Зараз калгасныя будаўнікі капітальна рамантуюць яго, па мастацку аздабляюць фасад і ўвесь інтэр'ер магазіна.

Хутка калгас сам будзе весці тут бойкі гандаль прадуктамі харчавання, прадукцыяй уласных падсобных промыслаў і таварамі, набытымі ў парадку прадуктаабмену. Усё ў духу рыначнай эканомікі. Выгадаюць ад гэтага і калгас і хацімчане.

Р. СІМУКОВА.

КАК ПРОЖИТЬ ДОЛЬШЕ

По последней переписи населения, проведенной недавно в Греции, средняя продолжительность жизни в этой стране составляет 72 года — выше, чем во многих других европейских странах. Ученые считают, что это связано с благоприятным климатом и режимом питания: в меню греков преобладают фрукты и овощи. По данным статистики, каждый грек ежегодно съедает в среднем 232 килограмма фруктов и овощей, тогда как мяса — всего 56 килограммов.

Віншуем!

У храме Святой Троіцы ў Хоцімску адбылося таінства Хрышчэння над Віктарам Мікалаевічам і Ганнай Васільеўнай Петушковымі. Таінства Хрышчэння выканалі іераманах Кірыл з іерадзіаканам Лаўрэнціем.

З чым і віншуем іх шчыра, ад усяго сэрца.

Барані Бог дарагіх нам Віктара і Ганну ад усялякіх бед і напасцяў на ўсё жыццё!

Жадаем Вам, Віця і Ганка моцнага здароўя, шчасця і ўдачы ва ўсім.

Жывіце доўга, Бога не гнявіце,
Любіце блізкіх, як саміх сябе,
Часцей маліцца ў царкву хадзіце
І ласка Боская Вас век не абміне!

З Хрышчэннем Вас!

КАЛЕКТЫЎ МАГАЗІНА «ВЕТЭРАН».

АБ'ЯВА

Працягваецца падпіска на газету «Беларускі Усход» на 1992 год. Падпісная цана на 1 месяц — 3 рублі 47 капеек, на 1 квартал — 10 рублёў 40 кап., з 1 красавіка і да канца года — 31 рубель 20 капеек.

Выпісвайце і чытайце «Беларускі Усход»! Памятайце — падпіска на нашу газету лімітавана — усяго 400 экземпляраў на раён. Так што спяшайцеся падпісацца! У розніцу продаж газеты з першага красавіка будзе вельмі абмежаваны!

РЭДАКЦЫЯ «БЕЛАРУСКАГА УСХОДУ».

ИЗ ИНОСТРАННОГО ЮМОРА

Фермер бранил своего работника за то, что он ходит на ночные свидания к возлюбленной, прихватывая с собой хозяйскую керосиновую лампу.

— Вот придумал! — воскликнул фермер. — Когда я ухаживал, то никогда лампу не брал.

— Да, — сказал его работник с грустью. — И посмотри, кого ты выбрал.

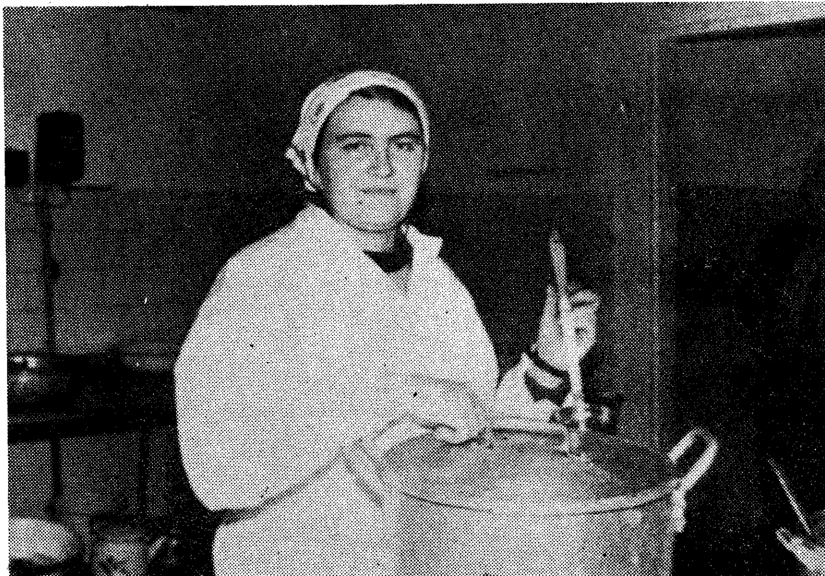
* * *

Муж в сопровождении супруги и шестилетнего сына зашел в бар.

— Два чистых виски, — сказал глава семьи.

— Эй, папа! — остановил его сын. — А мама, что не пьет!

«КАЛАСОК» ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ

У калгасе імя Леніна Краснапольскага раёна для маленькіх вясковых жыхароў створаны добрыя ўмовы для фізічнага і духоўнага развіцця. Яны праводзяць час, харчуюцца і выхоўваюцца ва ўтульным дзіцячым садзе з мілагучнай назвай, ад якой вее пяшчотай і пахам жытнёвых палеткаў — «Каласок».

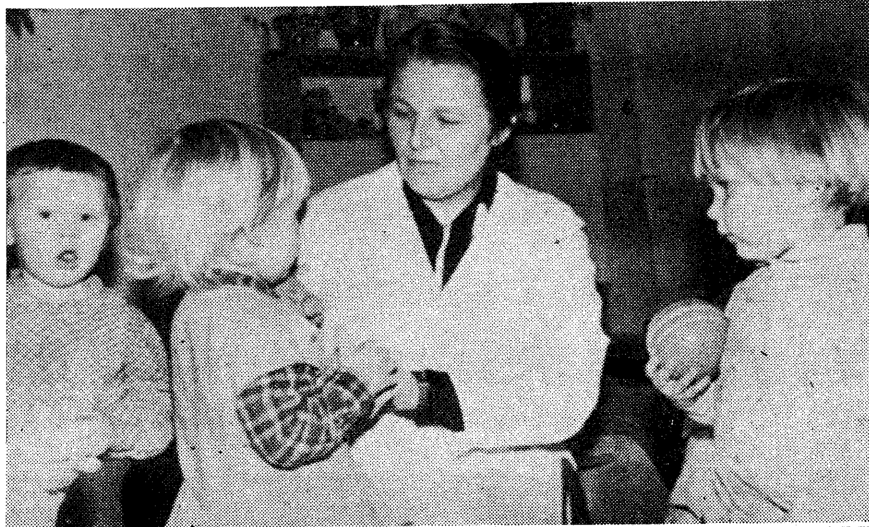
Хто з сённяшніх дзядуль і бабуль пры гэтым слова не ўспомніць сваё басаногае ваеннае ліхалецце, пасляваенны час і той пучок каласкоў, з якога ў полі на кастры смажылі пражмо, каб хоць неяк наталіць голад.

Сённяшнія ж дзеці голаду не ведаюць, і дай Бог, каб ніколі не зведалі. Сёння дзятву ў «Каласку» кормяць смачна і сытна. А гатуе тут яду цудоўная кухарка **Валянціна Дзімітраўна МАРОЗАВА** (верхні здымак), якая працуе ў калгасным дзіцячым садзе ўжо 10 год — з дня адкрыцця гэтай дашкольнай дзіцячай установы. Валянціна Дзімітраўна чэсная, добрасумленная і старанная працаўніца, сама расціць дзвюх дачушак — Наташу і Валю, таму добра ведае норавы дзятвы і імкнецца згатаваць ежу для выхаванцаў дзіцячага сада так, каб кожнаму немаўлятку, патрапіць па густу.

Дзеці ў «Каласку» не толькі сытна і смачна заўсёды накормлены, але і добра прыгледжаны. Тут склаўся дружны калектыў выхавацеляў і нянек. Сярод іх асабліва хочацца адзначыць Любоў Васільеўну Жораву. Уже дзевяць год працуе яна ў садзіку нянечкай. Любоў Васільеўна шчырая жанчына, чуллівая і пяшчотная маці. Яна расціць і выхоўвае сваіх чацвера дзяцей, у сям'і заўсёды лад і спакой, таму і да чужых дзяцей няня адносіцца надзвычай добра, песціць усіх выхаванцаў, як сваіх родных дзяцей.

На ніжнім здымку: Л. В. ЖОРАВА з дзецьмі ў дзіцячым садзіку «Каласок»

Фота І. ТКАЧОВА.

Хоцімскае шкло

Зараз усё стала дэфіцытам. І шкло ў тым ліку. Трэсні сёння шыбіна ў вакне — паспрабуй знайсці, чым зашкліць! Пайдзі ў магазін чагосьці бутэльку ўзяць — дудкі, нясі ўзамен парожнюю бутэльку! Смеху варта... ці мо слёз. Дагаспадарыліся, туды вашу...

А ўсё ж у нас было! І не заморскае, нават не расейскае і не хахляцкае, а сваё, уласнае, з Беларускага Усходу, з Хоцімшчыны! Нават у «дапатопныя» часы, яшчэ 200 год назад на Хоцімшчыне выраблялі аконнае шкло і разнастайныя шкляныя вырабы.

У даўнія часы ў памешчыка Галынскага было тут шмат уладанняў. Нават сёння можна пачуць ад старых назвы вёсак Васілёўка Галынская і Васілёўка Смаленская, якія афіцыйна зараз называюцца Васілёўка — 1 і Васілёўка-2.

Было памесце Галынскіх і ў вёсцы Батаева. Там памешчыкі яшчэ пры феадалізме, у XVII стагоддзі пабудавалі шкляны завод. Улік гаспадарчай дзейнасці ў іх вёўся дасканала. Не тое, што цяпер. І захоўваўся добра. Не так, як у наш «адукаваны» век пры сацыялізме: паспрабуйце знайсці дакумент аб тым, што выраблялася ў вёсцы Батаева ў 1950, скажам, годзе. Хрэн з рэдзькай — не знойдзеш. А вось па сённяшні дзень у Санкт-Пецярбургскім архіве акуратненька захоўваецца арыгінал-рукапіс «Звесткі ўпраўляючага прамысловымі прадпрыемствамі памешчыка Галынскага аб стане прадпрыемстваў за першую палову 1801 года. Вось аб чым там, у прыватнасці, гаворыцца: «Завод шкляны, на якім выробляецца шкло ліставое і сасуднае, стаіць у вёсцы Батаева. На ім адзінаццаць майстравых людзей мужчынскага полу. У паўгода выпрацоўваецца тавараў: шкла аконачнага 16 яшчыкаў, бутэлек шкла зольнага, звычайнай меры штук 200, штофаў з таго ж шкла 160. Бутэлек шкла сіняга мераю чвэрць штофа 70, кілішкаў шкла паўкрышталёвага штук 100, шклянак шкла зольнага 100, шклянак шкла паўкрышталёвага 70».

А сёння? Сёння Хоцімшчына стала жабрацкім краем. Няма тут аніякай прамысловасці. Сяляне настолькі прыціснуты ўладамі — хоць воўкам вый. Хлеб, мяса, малако ў іх забіраюць за бясцэнак, можна сказаць, а за тэхніку, угнаенні, іншыя матэрыяльныя каштоўнасці, неабходныя для вытворчасці прадукцыі — жыўём сем скур з калгаснікаў здзіраюць.

А калі знойдзецца рухавы кіраўнік, зоймецца добрай справай, камерцыяй, яму палкі ў колы: не разганяйся!

Дырэктар саўгаса «Трасціно» стараецца прыдбаць патрэбнае для гаспадаркі, шукае, знаходзіць — яго за гэта тузаюць. А хто ў сваю кішэню імкнецца пабольш напіхаць — таго не хочуць заўважаць. Старшыня калгаса «Прагрэс» разгарнуў шырокую дзейнасць па наладжванню падсобных промыслаў, развіццю аленяводства для здабычы пантаў, дык знайшліся нават падпявалы-барзапісцы ў прэсе, якія пачалі хуліць У.В.Канавалава за тое, што ён «не тым, чым трэба», займаецца. Маўляў, справа калгаса хлеб, бульбу, мяса ды малако даваць краіне. А цвікі, панты ды каўбасу хай «пралетарыят» робіць.

Ды, слава Богу, настаў іншы час. Прадпрымальніцтва віншуецца. І як бы кансерватыўныя сілы ні стараліся — прагрэс немінучы. А мо і сапраўды на Хоцімшчыне знойдуцца прадпрымальнікі і адродзяць былую славу майстроў Хоцімскага шкла? Час пакажа. А ўсё ж можна мець у Хоцімску і сваё шкло, і свой алей, і свой цукар і свае дублёнкі! Ды і ці мала, яшчэ чаго...

В. АЛЯКСАНДРАЎ.

Леанід ЛЕВАНОВІЧ

Дзікая ружа

Вось і Акапян вярнуўся. Магчыма, цяпер ён будзе паводзіць сябе інача́й, а мо цішком пачне зачыняць беларускія школы. Але тое, як ускінуўся ён супраць песні пра атрад, у глыбіні душы ўзрадавала. Антон Пракапенка, можна сказаць, праспяваў яе з чужога голасу. Неўзабаве пасля самагубства Свідэрскага пазваніў Лугаўцоў і спытаў, як у раёне ўспрынялі гэтае здарэнне, і не чакаючы адказу, хмыкнуў у трубку: отряд не заметил... Цяпер падумалася, што і Лугаўцоў праспяваў яе, мабыць, з чужога голасу, бо не быў ён раней аматарам вершыкаў і песенак. Нашы беларускія песні і то рэдка спяваў. Хіба пасля добрай чаркі, калі хто запяваў, мог і ён падцягнуць гнусавым баском. Звычайна заводзіла Арына — яна ведала багата народных песень, умела і любіла спяваць.

Даклад слухалі няўважліва, а калі прамоўца загаварыў пра Берыю, зала адразу прыціхла, насцярожылася.

...Берия под фальшивым предлогом борьбы с нарушениями национальной политики партии пытался посеять рознь и вражду между народами СССР. Все это прикрывалось якобы защитой интересов отдельных республик, отдельных наций, и что он, Берия, является этим «защитником»... Что можно сказать, товарищи, после Пленума ЦК КПБ? Когда шел пленум, участники его еще не знали о разоблачении врага народа Берия. Большинство, я бы сказал, преобладающее большинство, участников Пленума ЦК КПБ проявили себя зрелыми, стойкими. Известно, что как в руководстве сельским хозяйством, так и в обеспечении развития белорусской литературы, культуры, национальной по форме, социалистической по содержанию, у нас немало недостатков. И лишь небольшая группа политически незрелых работников пыталась воспользоваться сложившимися обстоятельствами в корыстных целях...

— Ну, душа любезны, хто ж тут аказаўся незрэлым? — штурхануў Акапян у плячо Пракапенку.

— Выходзіць, знайшліся такія, — ухіліўся ад прамога адказу Пракапенка, ды і пачуліся галасы ззаду: «потише, товарищи». Тым часам дакладчык працягваў:

— Пленум ЦК КПБ на своем заключительном заседании ввиду важности и сложности вопроса поручил Бюро ЦК провести дополнительную работу по редактированию проекта постановления. Последующие события показали, что целый ряд положений, внесенных в проект постановления, а также высказанных в докладе на Пленуме ЦК КПБ, являются ошибочными, неправильно ориентирующими партийную организацию, и политически вредными. Поэтому Бюро ЦК взяло на себя ответственность перед Пленумом ЦК не выпускать решения до настоящего пленума с тем, чтобы с учетом всех обстоятельств доложить настоящему пленуму проект в измененном виде, очищенном от ошибочных положений...

І вось пачаліся спрэчкі. Пракапенка думаў, што сакратары абкомаў, як і на мінулым пленуме, будуць гаварыць на сваёй роднай мове. Але вось рашуча падняўся на трыбуну Кірыла Мазураў і пачаў чахвосціць Берыю:

— Его вредительская деятельность коснулась и нашей республики. У всех членов ЦК еще свежи в памяти впечатления, которые мы вынесли с прежнего Пленума ЦК, состоявшегося месяц назад. Мы обсуждали постановление Президиума ЦК КПСС, принятое как известно, по настоянию Берия. Этот провокатор своими коварными действиями пытался заставить ЦК КПБ признать, что в Белоруссии имеют место извращения ленинско-сталинской национальной политики, будто бы проявляющиеся в несоблюдении национальной формы в культурной работе и работе с кадрами... Мне вспоминается, как я в своем выступлении на прошлом пленуме, отметив, что основной руководящий состав — свыше семидесяти процентов в нашей Минской области — белорусский, все же сделал вынужденное признание, будто мы неудовлетворительно выполняем указания партии о выдвижении на руководящие посты местных работников белорусской национальности. Это было, конечно, неправильно...

Пракапенка слухаў і не верыў сваім вушам. Быццам падмянілі Мазурава, той раз ён так горача і пераканаўча выступаў, і гаварыў на беларускай мове, а цяпер ён пераканаы, што гэта — памылка.

Затым выступаў Пётр Абрасімаў, першы намеснік Старшыні Савета Міністраў рэспублікі, і таксама бэсціў ворага народа і партыі Берыю, які «ввел в заблуждение» Прэзідыум ЦК КПСС, у выніку чаго была прынята вядомая пастанова. Але мінулы Пленум ЦК КПБ ускрыў «несостоятельность обвинений против товарища Патоличева».

Атмасфера накалялася. Прамоўцы выступалі ўсё смялей і гарачэй. Ад крытыкі Лаўрэнція Берыі пераходзілі да крытыкі ягонага стаўленіка ў Беларусі Лаўрэнція Цанавы. Зала насцярожылася, калі старшынствуючы аб'явіў: слова мае міністр юстыцыі Вятроў.

Пракапенка ведаў Івана Дзмітрыевіча Вятрова, які не раз прыязджаў у раён, бо родам быў з прыбяседскай вёскі Саматэвічы, мо таму і слухаў яго выступленне з асаблівай увагай.

...— Некоторые руководители носились с Цанавой, заискивали, кое-кто искал дружбы. Вместо того, чтобы его одернуть, его умиротворяли... Он ведь прямо подменял ЦК. В период товарища Пономаренко — меньше, в период товарища Гусарова — ему это удавалось больше. Он старался быть всегда на первых ролях. Я напомню такой случай. Минский горком послал ему билет на торжественное заседание. Как-то получилось, что билет имел номер девять или десять. Цанава добился снятия этого инструктора. Требовал его наказания. Что же было: по указанию руководства горкома послали другого инструктора и дали ему билет номер три или четыре. Это же позор. Не хватало еще стать перед ним на колени...

Прамоўца перадыхнуў, агледзеў залу, адчуў падтрымку удзельнікаў пленума і гаварыў далей:

— Другой пример. Он жил на даче в Слепянке. Там недалеко прудное хозяйство. Под предлогом, что на него напали комары, Цанава добился ликвидации хозяйства, пруд был зарыт... Гродненская парторганизация попыталась призвать к порядку холуя и провокатора Цанавы — Фролова. Что же из этого получилось? В угоду Цанаве сняли с работы первого секретаря обкома, национального белорусского Героя, каким является Сергей Притыцкий, а холуй и провокатор Фролов стал первым заместителем Цанавы. Разве так должна была поступать партийная организация, как она поступила?

Вятроў і ранейшыя прамоўцы называлі прозвішчы членаў Бюро ЦК, якія «смотрели Цанаве в рот». І вось слова ўзяў Васіль Іванавіч Казлоў, славуты партызанскі камандзір, генерал-маёр, Герой Савецкага Саюза, Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларусі. Выглядаў ён стомленым, неяк ссутуліўся, пінжак, на штрыфлі якога паблісквала Зорка Героя, мешкавата вісеў на плячах — нібы гаспадар яго схуднеў за адну ноч. Пракапенку падалося, што Казлоў знарок трымаў руку так, каб прыкрыць Зорку, быццам яму было сорамна за яе. І голас яго быў глухаваты, стомлены. Спачатку і ён расчахвосціў Берыю, які «пытался активизировать буржуазно-националистические элементы и этим ослабить социалистическое строительство в нашей республике».

(Працяг будзе).

Крещенские торжества

Крещение Господне — значительный праздник Православной церкви. В годы разгула атеизма в нашей стране мы зачастую, не зная дня сего торжества, узнавали о нем по тому, как вдруг Хотимск заполнялся старушками с сосудами со Святой водой. Этих слабых здоровьем и физически, но сильных духом, не могло поразить никакое беснование атеизма. И этот праздник сохранился в народе.

Празднуя Крещение Господне, мы мысленно переносимся на берега реки Иордан и как бы вновь и вновь переживаем историческое событие, когда Иисус пришел креститься от Иоанна Крестителя. Небесный царь, показывая свое смирение, приходит креститься к своему Предтече. Иоанн сказал ему: «Мне надо креститься от Тебя. Что делаешь Ты, Господи? Для чего превращаешь порядок вещей? Для чего желаешь получить то, в чем не имеешь нужды?» Но Иисус сказал в ответ: «Оставь теперь, умолкни, о Креститель! И дай действовать мне. Научись желать того, чего желаю Я.»

Креститель, обратив внимание на цель спасения и уразумев таинство, покорился Божественному велению и, простерши с радостию и трепетом свою руку, крестил Господа. Тогда Тот, что по существу есть Отец единородного, сам возгласил с небес, ясно говоря: «Сей есть Сын Мой возлюбленный, в котором Мое благоволение!»

И потому мы, вспоминая в этот день сошедшего на голову Господа Духа Святого в виде голубя, называем еще этот праздник «Богоявление».

Событие это принесло весьма ощутимые плоды. Верующие родители считают своим долгом принести младенца в церковь и окрестить. В таинстве крещения на ребенка нисходит великая спасительная сила — Благодать Святого Духа, которая освящает, обновляет и оживотворяет его. Благодать Божия воздействует невидимо, хотя иногда весьма ощутимо. Вся Святая Русь празднует Свет Богоявления. Не остаемся в стороне и мы, жители древнего Хотимска. В этом году радость увеличилась, что Богослужение совершалось в Троицком соборе. Поруганном, израненном, таящем в своих недрах, как гнойные занозы, всякого рода перекрытия и пристройки. Но в примитивно приспособленном помещении, с немалым торжеством, все же прошла праздничная служба, затем крестным ходом молящиеся прошествовали к кладбищенской церкви, где и состоялось великое освящение воды.

Спустя многие десятилетия безбожной власти спали, наконец, оковы с церкви, но последствия остались великие и страшные. Скорбным укором смотрит на нас Троицкий собор. Миром он строился, миром, к великому стыду, и оскверняли ся. Народ же и ломал, разрушал, в большинстве своем радуясь крушению «Старого мира». Миром нам его и восстанавливать придется. Всем известно, что послушание выше поста и молитвы. И не хуже известно другое, что ни поста, ни молитвы мы должным образом не исполняем. Но милосердный Господь послал нам возможность заполнить наш пробел в посте, молитве, наших грехах работой на восстановлении святыни. Давно наступил час загладить грехи наших дедов и отцов, сотворивших невиданное невежество.

Работы в соборе проходят ежедневно, кроме воскресенья, как велел Господь, с 9 часов утра. И мы будем рады принять всех желающих потрудиться во славу церкви. А кто немощен и слаб, пусть помолится о наших трудах. Ведь церковь на каждой службе молится «о блаженных создателях святого храма сего» и вложивший в это святое дело хоть копейку, хоть щепку — получит вечное поминовение церкви. Да поможет нам грешным Господь! Аминь.

ИЕРОДИАКОН ЛАВРЕНТИЙ

Что нам планеты обещают

ГОРОСКОП ДО КОНЦА ФЕВРАЛЯ

КОЗЕРОГ (22.12-20.1)

Препятствия по вине официальных лиц и вышестоящих организаций вероятны 21-29. Периоды, благоприятные для реализации ваших планов: 8-10, 13-15, 19-20. Вероятна удачная поездка. Большую роль играют случайности: будьте особенно осторожны 19-25.

ВОДОЛЕЙ (21.1-19.2)

В ситуации много неясного, скрытого. Необъяснимая задержка в реализации задуманного, особенно после 21. Есть угроза кражи вашего имущества. Не пасуйте перед обстоятельствами. Успех принесут обдуманные, осторожные, но настойчивые действия. Самый важный и продуктивный день завтра, 9. Сгущение обстоятельств возможно 14-16 и 19-21.

РЫБЫ (20.2-20.3)

Намечается открытие новых горизонтов в жизни, во всяком случае, оживление планов и надежд. Следует считаться с опасностью ухудшения здоровья. Наиболее успешна первая декада месяца. 18-21 вероятно благоприятное для вас событие в рабочем коллективе. Опасность неприятных случайностей повышена 19-25.

ОВЕН (21.3-20.4)

Не слишком удачный для вас месяц. Истоки неудач лежат в вашей нетерпеливости, желании иметь все сразу и немедленно. Ваша задача укрепить свой авторитет в ближайшем профессиональном окружении. В любви наиболее светлые дни 15-25. Не давайте ревности и зависти охватить вас 10-20. Лучшая полоса месяца 8-13. Взять себя в руки придется 14-20.

ТЕЛЕЦ (21.4-21.5)

Отличный месяц для духовного развития. В профессиональной сфере-трудное, медленное, но неуклонное продвижение. Активные действия 19-21 сулят вам успех в реализации задуманного. Хорошие перспективы для влюбленных в первой половине месяца. Сегодня, 8, вероятны неожиданности, скорее всего приятные. Удача сопутствует весь месяц, но не лишней будет осторожность 18-24.

БЛИЗНЕЦЫ (22.5-21.6)

Сложная ситуация на работе, зависящая не столько от вас, сколько от ваших партнеров. Успех контактов с официальными инстанциями зависит от вашей настойчивости. На службе возможны неожиданности: приятные 8-9, неприятные 14-19. В конце месяца возможны денежные затруднения. Благоприятная полоса в жизни 8-10, опасность травмы в пути 10-18. Будьте в эти дни внимательны.

РАК (22.6-23.7)

Уколы ревности вероятны 10-20. Не поддавайтесь эмоциям, действуйте по принципу: утро вечера мудренее. Эмоционально напряженными выглядят 28-29. В новолунии избегать конфликтов с официальными лицами, в полнолунии следить за кошельком (вероятны безрассудные расходы или потеря денег).

ЛЕВ (24.7-23.8)

Возможны хлопоты, связанные с общественным имуществом, чужими деньгами, необходимостью занимать деньги или давать в долг. Последите за здоровьем с начала месяца. Сгущение обстоятельств вероятно 8-9 и 18-22. Не исключено, что 15, 16 вас осенит блестящая мысль, способная развязать наиболее тугие узлы месяца.

ДЕВА (24.8-23.9)

Месяц творческого подъема, успешного преодоления домашних трудностей. Не следует перегибать палку в критике домашних и сослуживцев, особенно 20-29. В конце месяца возможно ухудшение здоровья от переутомления. В общении с детьми 8-9 следует проявить сдержанность и понимание. 14 и 20 — дни, когда многого можно добиться. Вероятно 28 и 29 не все сложится так, как вы задумали. Между 20 и 25, возможно, выпадут трудные дни.

ВЕСЫ (24.9-23.10)

Есть опасность конфликтов с соседями, родственниками, сослуживцами, особенно в последней декаде. Обратите внимание на даты: 8 (есть возможность использовать счастливый случай), 13, 14 (повышение умственной активности) и 19-21 (прилив сил, способность одолеть трудное дело). Последите, чтобы нервозность 28, 29 не привела к ссоре.

СКОРПИОН (24.10-22.11)

Месяц финансовых успехов. Наиболее благоприятный период для нововведений по работе 10-20. Повидимому предстоят частые короткие поездки. В домашних делах 14-19 возможна напряженность, от вас зависит, предупредите ли вы конфликты. Период 14-19 чреват неприятными случайностями: соблюдайте технику безопасности в быту и на производстве.

СТРЕЛЕЦ (23.11-21.12)

8-14 открываются возможности для укрепления финансового положения. Решительные разговоры с начальством пойдут во вред 24-28. Важными вехами февраля могут оказаться 8, 13-15 и 19-21 — не упустите счастливый шанс. В домашних делах 24-29 проявите великодушие и сдержанность: будут поводы для раздражения.

О ВКУСНОЙ И ЗДОРОВОЙ ПИЩЕ

АЗЫ РАЦИОНАЛЬНОГО ПИТАНИЯ

Однообразная пища быстро приедается, а это снижает аппетит и усвояемость всех пищевых веществ, особенно белков и жиров. Поэтому необходимо заботиться о разнообразии меню.

САЛАТЫ

Салаты — легкие, вкусные и питательные блюда. Их готовят из сырых овощей и фруктов, из вареных и сырых овощей и яблок с добавлением мясных или рыбных продуктов, крабов или раков.

Салаты первой группы подают к жареному или отварному мясу; птице, рыбе. Салаты второй группы употребляют в качестве закуски в начале обеда или ужина.

* * *

Сегодня начинаем публикацию рецептов различных блюд. Присылайте, дорогие читатели, ваши оригинальные рецепты. Будем публиковать с указанием авторов рецептов.

КОГДА НЕТ СВЕЖИХ ОВОЩЕЙ

Зима еще в разгаре. Сегодня немногие могут побаловать себя свежими овощами, приготовить из них салаты и закуску. Но не беда. Рекомендуем следующие простые, но полезные рецепты салатов.

САЛАТ ИЗ СВЕКЛЫ

Сварить или испечь в духовке свёклу, очистить ее, нарезать соломкой, сложить в миску, посолить и посыпать перцем, прибавить растительное масло, уксус, перемешать все и уложить в салатник. Сверху посыпать консервированным укропом или сущеной зелени петрушки — что имеется в запасе.

Подавать салат к жареному и вареному мясу. На 2-3 шт. свеклы столовой — 2 ст. ложки масла, 1/4 стакана уксуса столового.

САЛАТ ИЗ КВАШЕНОЙ КАПУСТЫ

Квашеную капусту смешать с сахаром и растительным маслом. Можно прибавить свежие или моченые яблоки, нарезанные ломтиками, бруснику моченую. Этот салат хорош к жареной свинине и отварной домашней птице.

На 500 г квашеной шинкованной капусты — 1 ст. ложка масла 1-2 ст. ложки сахару.

САЛАТ ИЗ КАРТОФЕЛЯ

Сваренный «в мундирах» картофель очистить от кожуры, нарезать ломтиками, сложить в миску, посолить, посыпать перцем, смешать с уксусом и растительным маслом, положить горкой в салатник и посыпать приправой из укропа, петрушки или мелко нарезанного зелёного лука, который вы уже наверняка вырастили на подоконнике.

Подаётся салат к горячему и холодному жареному мясу и к рыбе, а также в качестве самостоятельного блюда. Особенно вкусен этот салат, если он приготовлен из свежесваренного картофеля, еще тёплого.

На 500 г картофеля — 50 г зелёного лука, 2 ст. ложки масла, 1/4 стакана уксуса. Приправа — на любителя.

ПАМЯЦЬ

Загінуў у Ленінградзе

Выпадкова ад знаёмых трапіла ў рукі гарадская газета «Вечерний Петербург» за 12 верасня 1991 г. Пачытаў некаторыя заметкі і позіркам наткнуўся на вельмі ўжо знаёмыя геаграфічныя назвы. Стаў чытаць больш уважліва і даведаўся пра земляка, які трапіў у горадзе на Няве ў машыну сталінскіх рэпрэсій.

Пецярбургская «Вячорка» надрукавала «Спіс рэабілітаваных грамадзян, асуджаных да вышэйшай меры пакарання і расстраляных у горадзе Ленінградзе».

У ім значыцца пад нумарам 4056 (цытую) «Нявінскі Аляксандр Фларыёнавіч, 1878 года нараджэння, ураджэнец в. Грышана Клімавіцкага павета Магілёўскай губерні, беспартыйны, рускі, старшы бухгалтар Усесаюзнага арктычнага інстытута, пражываў у г. Урыцку Ленінградскай вобласці, пр. Леніна, д. 50, кв. 2. Прыгавор прыведзены ў выкананне ў верасні 1937 года».

Справа даўняя, чалавек загінуў за паўстагоддзя таму. Але ніхто і нічога не знікае бясследна. Магчыма, каму-небудзь з клімавіцкіх старажылаў ці родзічаў гэтыя радкі раскрыюць таямніцу знікнення яшчэ аднаго «ворага народу...»

М. НОЖНІКАЎ,
журналіст, г. Магілёў.

● **ЭТО ДОЛЖЕН ЗНАТЬ КАЖДЫЙ**

ГРИПП

На грипп и другие острые респираторные вирусные инфекции приходится более 75 процентов всех случаев инфекционных заболеваний. Однако вакцины против гриппа, эффективной на 100 процентов, пока, к сожалению, нет. Вот поэтому многое в борьбе с гриппом зависит от нас самих. Если во время эпидемии гриппа вы почувствуете себя плохо, поднялась температура тела, появился кашель, насморк — останьтесь дома и вызовите врача. Не выходите во двор по бесконечным домашним делам. Лучше 3-4 дня полежите дома, чем потом надолго слечь с диагнозом: воспаление легких, бронхит, гайморит, неврит лицевого нерва.

Ни в коем случае не принимайте без назначения врача антибиотики и сульфаниламидные препараты. На вирус гриппа они не действуют, а бактерии, которые находятся в организме, «привыкают» к этим лекарствам при их бессистемном приеме. Поэтому в случае осложнения они могут не оказать лечебного эффекта.

Грипп от людей передается к домашним животным, особенно он опасен для молодняка. Помните об этом, если вы ухаживаете за животными.

Во время эпидемии гриппа, да и вообще в «кислую» погоду, всегда потребляйте в пищу лук и чеснок — это предотвратит заболевание заразными болезнями. Дома накрошите мелко на тарелочки лук и чеснок и расставьте на столах в каждой комнате, а в спальне — на табуретку у изголовья перед сном. Фитонциды лука и чеснока обеззаразят вашу квартиру от болезнетворных микробов и вирусов, и вы не заболеете.

Лечитесь сами

ВАС МУЧАЕТ НАДРЫВНЫЙ КАШЕЛЬ. Простуда миновала, температура нормализовалась, вы закрыли больничный, а кашлем мешаете работать своим сотрудникам. А можно ли без боли смотреть, как кашель рвет горлышко ребенку?

Я пользуюсь простым советом Д. С. Джарвиса («Мед и другие естественные продукты»). Лимон кладете в кипящую воду, через пять минут вынимаете, надрезаете и полностью выдавливаете в стакан. К этому соку-пюре добавляете мед, чтобы был полным стакан, сюда же вливаете две чайные ложки глицерина (можно даже душистого, если запах вам не претит). Перед употреблением тщательно размешать. А употреблять по столовой ложке, детям соответственно возрасту меньше, раза два в день (утром и вечером).

Меня оставлял через два-три дня кашель, от которого, казалось я уже никогда не избавлюсь.

АНГИНА через сутки уходит, если жевать свежую смолу ели (тот же Д. С. Джарвис).

А вообще, в детском рационе и на столе должны быть летом свежие малина, земляника и черника, а круглый год — лук и чеснок. Фитонциды последних — надежные защитники от многих инфекций.

Кстати, ОТ КАШЛЯ, АНГИНЫ И ДРУГИХ ВИДОВ ОРЗ я применял кашицу: тертые лук и яблоко примерно пополам с медом или же сахаром. Много не готовить — смесь быстро окисляется. Очищает горло и легкие бесподобно.

Для борьбы с простудной болезнью необходимо три условия:

— увеличение потребления жидкости, имеющей кислую реакцию: яблочный, клюквенный, виноградный соки;

— усиление функциональной деятельности кишечника путем приема слабительного;

— прием железистой системы, стимулируя потение (мед, малина, липовый цвет и др.).

Г. П. Григорьев («Занимательное пчеловодство») рекомендует при простудных заболеваниях столовую ложку меда на стакан теплого молока с соком лимона (один лимон на 100 г меда); чашку докникового чая (трава буркун) со столовой ложкой меда — чудный аромат; сироп из сока хрена и меда (1:1).

Там же рекомендуется от заболеваний легких: смесь меда и лепестков розы (рецепт Авиценны); лесные орехи с медом от хронического кашля, изгоняют мокроту; мед с молоком; мед с внутренним жиром (собаки, барсука, медведя); смесь меда с соком моркови или репы. А еще: стакан отвара алея (дикая роза) и 2-3 чайные ложки меда: отвар корня бедренца (дягильник) и мед.

Кстати, тот же автор рекомендует лечить детей от дифтерии порошком корня бедренца в виде самодельных пилюль, запивать водой (0,5 г или десятую часть чайной ложки) через каждые четыре часа.

У. Р. Ламінскага добра ведаюць у Касцюковічах як дасціпнага краязнаўцу, арганізатара і стваральніка краязнаўчага музея ў райцэнтры.

Шмат цяжкасцей прыйшлося спытаць энтузіясту-краязнаўцу, неразуменне партыйных і савецкіх улад у застойныя гады, калі ён асмельваўся дакучаць ім рознымі патрабаваннямі. Не для сябе ж стараўся чалавек, ствараючы музей — для ўсёй грамадскасці раёна, для нашчадкаў.

Усё перажыў, усё пераадолеў Ламінскі — стварыў музей у Касцюковічах. І ўсім цяпер добра. А тым, хто прыняў яго эстафету, цяпер лягчэй працаваць, працягваць яго справу.

Самае цяжкае ў любым пачынанні — гэта арганізаваць, стварыць. Потым усё ідзе ўжо само сабой. Гэта добра вядома кожнаму, хто хоць што-небудзь пачынаў з нуля.

У. Р. Ламінскі не толькі краязнаўца. Ён і актыўны селькор. Чытачы ведаюць яго і па абласным, і па рэспубліканскім друку. У сааўтарстве з В. Ц. Бондаравым ён ужо змясціў свой артыкул і ў першым нумары за гэты год у нашай газеце.

А сёння мы друкуем яго прыватны ліст:

РЭДАКЦЫІ ГАЗЕТЫ «БЕЛАРУСКІ УСХОД».

Паважаныя спадары!

Захоплены нашай мужнасцю і ўпартасцю ў справе дасягнення вялікай мэты па заснаванню і выданню надта патрэбнай і цяпер ужо знайшоўшай аўтарытэт і папулярнасць міжраённай незалежнай газеты. Перамога сапраўднай свабоды слова і друку!

Жадаю газеце «Беларускі Усход» шчаслівага шляху, хай яна аб'яднае вакол сябе таленты і свабодалюбівы творчы актыў.

У вялікі шлях, шаноўныя сябры!

З павагай, шчыра Ваш У. Ламінскі, селькор з 1928 г.

Пастскрыптум. *Ганарар за сціплы матэрыял у № 1 за 18 студзеня перадаю ў фонд газеты «Беларускі Усход».*

На здымку: У. Р. Ламінскі.
Фота Д. ПЯЧКОЎСКАГА.

НАРОДНЫЯ ЖАРТЫ

ДАЙ САБЕ РАДЫ

— Ведаеш, доктар дазволіў мне курыць толькі тры папяросы ў дзень.

— О, дык табе будзе дужа дрэнна.

— А й не зусім: я знайшоў яшчэ трох дактароў, і кожны з іх дазволіў мне яшчэ па тры папяросы.

ЯКОГА РОДУ

— Якая часціна мовы — «яйцо?»— Назоўнік.— Правільна. А якога роду?

— А гэта залежыць, што з яго выйдзе: пеўнік ці курачка.

ЧЫЕ ДЗІЦЯ...

— Маці дакарае сына: «Глянь, Міхаська, ты ж увесь у балоце... якое ж ты парасё!» Міхаська смяецца. «Чаго ж ты рагочаш? Ці не ведаеш, што такое парасё?» «Ведаю,— кажа малы,— парасё — гэта дзіця вялікай свінні».

І ДОЎГА, І НЯДОЎГА

Падсудны: «А скажыце, ці доўга працягнецца гэтая мая справа?» Адвакат: «Для мяне — каля трох-чатырох дзён, а для вас — каля трох-чатырох гадоў.»

УСЕ ЎМЕЕ

У двор да пана прыехаў дэкан універсітэта і затрымаўся перад весніцамі. Убачыўшы гэта, пан пасылае парабка: «Вінцук, адчыні весніцы пану дэкану. Вінцук: «А што гэта такое — дэкан?» Пан: «Гэта такі прафесар, што ўсё умее». Вінцук: «Ну, калі ўмее ўсё рабіць той дэкан, то й весніцы патрапіць адчыніць».

НА ЭКЗАМЕНЕ

Студэнт-медык здае экзамен. «Назавіце, мне патагонныя лекі,— кажа прафесар. Той пералічвае ўсе найлепшыя лекі. «Ну,— далей экзаменую прафесар,— калі ж яны ўсе не дапамогуць?» — «Тады я пашлю хворага да вас на экзамен, пан прафесар.»

ТАКАЯ ВОСЬ РЫБАЛКА...

НІЧОГА МУДРАГА

— Хадзем, Пятро, на рыбалку!— Ды я ж не ўмею рыбу лавіць.— А, што там умець? Налівай ды выпівай!

СПРАКТЫКАВАНЫ

Пытаюцца ў рыбака: «Ты многа ўчора рыбы налавіў у нашым возеры?»

— Ды кілаграмаў дзесяць. Не хлусі, у гэтым возеры няма рыбы.— Дык я ж апошнюю і вылавіў...»

МАРА

— Вось бы мне ўладкавацца на работу ў лазню. — І што бы ты там рабіў?— Адкрыў бы сушыльны цэх для падлешчыкаў.

ЗЛАВІЎСЯ

— Колькі ты злавіў рыбы на мінулым тыдні?— пытаецца жонка у мужа.— Дзесяць, кілаграмаў, мая даражэнькая. — Я так і ведала, што загадчык рыбнага магазіна ашуканец. Ён патрабуе ў мяне грошы за пятнаццаць.

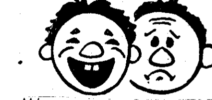
РАСЧАРАВАННЕ

З няўдалага рыбака ўсе смяяліся. Але аднойчы яму пашанцавала: злавіў вялізнага шчупака. Падумаў, дый кінуў назад у ваду. «Чаму?— спытаў сябар.— Усё роўна не паверыць: скажуць, што купіў».

ФРАЗЫ

● Если все будут верными, то многие почувствуют себя одинокими.

● Женщину можно взять и любовью, и штурмом, и хитростью, и... обойти.

ПРОСТО АНЕКДОТ

Медведь и лиса играют в карты. Мишка все время остается в «дураках». В очередной раз, сдавая карты, он предупреждает:

— А если кто-то смахлюет, то будем бить по морде. По наглой рыжей морде.

***

Теща умирает. Возле нее плачет внук:

— Бабуля, не умирай!

Входит зять:

— Вовочка, иди делай уроки, а вы, мама, не отвлекайтесь.

***

Как вы относитесь к групповому сексу?

— Это как?

— Ну, вы, я, ваша жена...

— Отрицательно!

— Ясно, вас вычеркиваем.

***

Сталин говорит Берии:

— Позови ко мне Тухачевского.

— Товарищ Сталин, Тухачевский расстрелян по вашему указанию.

— Тогда — Якира.

— Расстрелян.

— Ну, давай Жукова.

***

Трое друзей за бутылкой жалуются друг другу:

— У моей жены, по-моему, есть любовник, причем булочник.

— Почему ты так думаешь?

— В постели появились хлебные крошки, маковые зернышки, ванилью пахнет.

— А у моей жены любовник, наверное, шофер — в доме появился запах бензина.

— А у моей жены в любовниках, кажется, сосед, конструктор.

— Что, чертежи у тебя дома забыл?

— Да нет, просто я их застал в постели.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

Адрас рэдакцыі: Для пісьмаў: 213670, Хоцімскі раён, п/а Трасціно, в. Маркаўка, д. 35. Тэлефоны: галоўнага рэдактара — 22-9-89, карэспандэнцкага пункта ў Касцюковічах: 21-6-94; 21-9-50; 21-4-01 ў Клімавічах: 2-12-67; 2-11-60; у Краснаполлі: 21-9-92, у Чэрыкаве: 2-24-98; 2-11-63; у Хоцімску: 22-3-80.

Заснавальнікі: Хоцімская Свята-Троіцкая царква і саўгас «Трасціно» Хоцімскага раёна.

«Белорусский Восток». На белорусском и русском языках. Независимая общественно-политическая, литературно-художественная и религиозно-моральная газета. Выходит по субботам.

Пункт гледжання аўтараў друкуемых матэрыялаў можа не супадаць з пазіцыяй рэдакцыі.

Аўтары друкуемых матэрыялаў нясуць адказнасць за дакладнасць і даставернасць прыводзімых фактаў, цытат, статыстычных і іншых даных, асабістых імён і прозвішчаў, геаграфічных і іншых назваў і ўсякай прыводзімай інфармацыі, у тым ліку за наяўнасць у друкуемых матэрыялах даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі.

Рукапісы не рэцэнзуюцца і не вяртаюцца аўтарам.

Газета набрана и отпечатана в Могилевской областной типографии ул. Первомайская, 70. Тыраж 1000 экз. Цана 1 руб. Аб'ём 1 друк. ліст. Зак. № 3